

NAVODILO ZA IZVAJANJE NAPOTITVE NA DELO NA PODLAGI BILATERALNIH SPORAZUMOV O SOCIALNI VARNOSTI

Republiko Slovenijo je sklenila sporazume ali konvencije o socialni varnosti oziroma socialnem zavarovanju z Republiko Makedonijo, Republiko Srbijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Črno goro, Kanado, Argentinsko republiko, Québecom, Združenimi državami Amerike in Republiko Korejo.

Sporazumi z Republiko Makedonijo, Republiko Srbijo, Bosno in Hercegovino ter Republiko Črno goro določajo tudi obseg in način uveljavljanja pravic do zdravstvenih storitev v državi, v katero je delavec napoten na delo, ter obdobja, v katerih je delavec izvzet iz socialne zakonodaje države, v katero je napoten na delo.

I.

IZVAJANJE NAPOTITVE NA DELO V REPUBLIKO MAKEDONIJO, REPUBLIKO SRBIJO, BOSNO IN HERCEGOVINO TER REPUBLIKO ČRNO GORO

1. PRAVNA PODLAGA

Republika Slovenija je z navedenimi državami sklenila naslednje sporazume:

- Sporazum med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino o socialnem zavarovanju ter Administrativni dogovor o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08 in 3/11; BBHSZ);
- Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ter Administrativni dogovor o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/10; BRSSZ);
- Sporazum med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju ter Administrativni dogovor o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 9/11; BMNSZ);
- Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo in Administrativni sporazum o izvajanju Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/00, 21/00 in 4/01; BMKSZ).

2. POSTOPEK

2.1 Postopek napotitve na delo v tujino za dobo do 24 mesecev (zaposlena oseba) oziroma do 12 mesecev (samozaposlena oseba)

V primeru napotitve na delo zaposlene osebe za dobo do 24 mesecev oziroma prenosa opravljanja dejavnosti samozaposlene osebe za dobo do 12 mesecev delodajalec, delodajalec, zaposlena ali samozaposlena oseba izpolni ter predloži Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod) pravilno izpolnjen vprašalnik za delodajalce (Priloga 1 tega navodila), ki ga dobi na območni enoti Zavoda ali na spletni strani Zavoda.

Na tej podlagi nato območna enota Zavoda glede na državo napotitve izda ustrezen obrazec oziroma potrdilo o nadaljnji veljavnosti pravnih predpisov Republike Slovenije, kot jih določajo sklenjeni sporazumi (obrazci SI/RM 1, SI/SRB 01, SI/BIH 1, SI/MNE 01).

2.2 Postopek napotitve na delo v tujino za dobo nad 24 mesecev (zaposlena oseba) oziroma nad 12 mesecev (samozaposlena oseba)

V primeru napotitve na delo zaposlene osebe za dobo nad 24 mesecev oziroma (prenosa opravljanja dejavnosti) samozaposlene osebe za dobo nad 12 mesecev delodajalec, zaposlena oziroma samozaposlena oseba naslovi vlogo za izjemni dogovor na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: Ministrstvo), oziroma na e-naslov: gp.mdsz@gov.si in obenem posreduje izpolnjen vprašalnik za delodajalce.

Pri tem je potrebno upoštevati, da je postopek za sklenitev izjemnega dogovora lahko dolgotrajen, saj gre za poslovanje med državnimi organi, ki poteka na mednarodni ravni. Zato je zelo pomembno, da delodajalec oz. samozaposlena oseba zaprosi Ministrstvo vsaj nekaj mesecev pred pričetkom opravljanja dela v drugi državi pogodbenici za sklenitev tega dogovora.

Ministrstvo pošlje predlog pristojnemu organu države prejemnice. Po prejetju odgovora Ministrstvo obvesti delodajalca oziroma samozaposleno osebo in Direkcijo Zavoda, le ta pa pristojno območno enoto, ki nadaljuje postopek skladno z odgovorom.

2.3 Obseg in način uveljavljanja pravic do zdravstvenih storitev

Po sporazumih z Republiko Makedonijo, Republiko Srbijo, Bosno in Hercegovino ter Republiko Črno goro pristojni nosilec zdravstvenega zavarovanja države, iz katere je bil delavec napoten na delo (pristojna območna enota Zavoda), izda ustrezen obrazec (SI/RM 5, SI/SRB 05, SI/BIH 5, SI/MNE 05), delavec pa ima v drugi državi pogodbenici pravico do zdravstvenih storitev v obsegu in po postopku, določenem z zakonodajo druge države pogodbenice na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

3. UREJANJE ZAVAROVALNE PODLAGE

Delodajalec kot zavezanec prek sistema e-VEM za prijave in odjave odjavi zavarovanca (delavca) po obstoječi podlagi za zavarovanje z obrazcem M-2 in ga z obrazcem M-1 prijavi v zavarovanje po zavarovalni podlagi 002. Sam delavec kot nosilec zavarovanja po njem zavarovane družinske člane z obrazcem M-DČ odjavi iz zavarovanja, če ti z njim odhajajo v

tujino, in jih z M-DČ ponovno prijavi v zavarovanje po zavarovalni podlagi 075. Če družinski člani, ki so zavarovani po nosilcu zavarovanja, napoteni na delo v tujino, ne odhajajo z njim v tujino, je podlaga za zavarovanje pri njih 077.

Delodajalec kot zavezanec po končani napotitvi na delo v tujino prek sistema e-VEM za prijave in odjave vloži odjavo iz zavarovanja za delavca po zavarovalni podlagi 002. Če bo tudi po zaključeni napotitvi ta delavec ostal še naprej zaposlen pri istem delodajalcu, ta delodajalec vloži prijavo v zavarovanje za delavca po zavarovalni podlagi, kot je bila pred napotitvijo. Delavec pa po njem zavarovane družinske člane z obrazcem M-DČ odjavi iz zavarovanja po podlagi 075 in jih z M-DČ ponovno prijavi v zavarovanje po zavarovalni podlagi 077, če za to zavarovanje izpolnjujejo pogoje.

Ureditev zavarovanja po zavarovalni podlagi 002 od 1. 1. 2018 velja tudi, če napotitev traja manj kot 3 mesece.

Samozaposleni osebi v primeru prenosa opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v drugo državo zase ni potrebno urejati zavarovanja po drugi zavarovalni podlagi.

II.

IZVAJANJE NAPOTITVE NA DELO V ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

1. PRAVNA PODLAGA

Republika Slovenija je z Združenimi državami Amerike (v nadaljevanju: ZDA) sklenila: Sporazum o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike ter Upravni dogovor med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike za izvajanje Sporazuma o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/17; BUSSV).

Začetek veljavnosti teh aktov je 1. 2. 2019.

2. POSTOPEK IN PRISTOJNOST

2.1 Postopek napotitve na delo v ZDA za dobo do 5 let

V primeru napotitve na delo zaposlene osebe ali prenosa opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v ZDA za dobo do 5 let delodajalec oziroma samozaposlena oseba izpolni vprašalnik za delodajalce (Priloga 2). Ta vprašalnik predloži na ZZSZ, Območno enoto Ljubljana, Oddelek za mednarodno zdravstveno zavarovanje, Mala ulica 3, Ljubljana ali ga pošlje na naslov: ZZSZ, Območna enota Ljubljana, Oddelek za mednarodno zdravstveno zavarovanje, Miklošičeva ulica 24, Ljubljana.

Območna enota Ljubljana je edina pristojna za izdajo listin v primeru napotitev na delo v ZDA in za določanje zakonodaje po tem sporazumu. Navedeni vprašalnik se dobi na območnih enotah ali na spletni strani Zavoda.

Na podlagi ustreznega izpolnjenega vprašalnika Območna enota Ljubljana izda obrazec, potrdilo o kritju SI/USA 1, ki potrjuje, da še nadalje za napoteno osebo veljajo zakoni Republike Slovenije s področja socialne varnosti.

Če prekinitev napotitve (oz. prenosa opravljanja samozaposlitvene dejavnosti) traja do vključno 6 mesecev, se tudi ta čas všteva v celotno 5-letno obdobje napotitve. Če prekinitev napotitve traja več kot 6 mesecev, je po tem času možna ponovna napotitev do 5 let na delo v ZDA, če ne gre za nadaljevanje prejšnjih delovnih nalog.

Navedeni sporazum ne ureja pravice do zdravstvenih storitev v drugi državi pogodbenici.

2.1.1 Posebnosti pri postopku določitve zakonodaje za zaposlene častnike ali člane posadke na plovilu in za potujoče zaposlene letalskih prevoznikov

Primeri, ko je potrebno določiti veljavnost zakonodaje Republike Slovenije.

Če gre za:

- osebo, ki je zaposlena kot častnik ali član posadke na plovilu, ki pluje pod zastavo Republike Slovenije, ali
- potujoče zaposlene letalskih prevoznikov, ki opravljajo delo v Republiki Sloveniji in v ZDA, če:
 - ima prevoznik sedež v Republiki Sloveniji ali v ZDA in zaposlena oseba prebiva v Republiki Sloveniji, ali
 - ima prevoznik sedež v Republiki Sloveniji, zaposlena oseba pa ne prebiva v ZDA.

V navedenih primerih ne gre za napotitev zaposlene osebe na delo v drugo državo pogodbenico, temveč za določitev veljavne zakonodaje.

Območna enota Ljubljana v teh primerih na podlagi ustreznega izpolnjenega vprašalnika (priloga 2) izda potrdilo o kritju SI/USA 1 največ za obdobje 2 let. Po izteku tega obdobju je (na podlagi novega izpolnjenega vprašalnika) možna takojšnja izdaja novega potrdila.

2.1.2 Posebnosti pri postopku napotitve na delo umetnikov ali članov gostujoče skupine

Če gre za napotitev na delo s strani delodajalca ali če gredo opravljat svojo samozaposlitveno dejavnost v ZDA umetniki ali člani gostujoče skupine, kjer obdobje napotitve ne presega 90 dni, se poseben vprašalnik za te kategorije (Priloga 3) predloži oziroma pošlje na naslov, naveden v točki 2.1 tega poglavja.

Na podlagi ustreznega izpolnjenega vprašalnika Območna enota Ljubljana izda poseben obrazec, potrdilo SI/USA 1A.

2.2 Postopek napotitve na delo v ZDA za dobo nad 5 let

V primeru napotitve na delo zaposlene osebe ali samozaposlene osebe v ZDA za dobo nad 5 let delodajalec, zaposlena oziroma samozaposlena oseba naslovi vlogo za dogovor o izjemi na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, oziroma na e-naslov: gp.mdds@gov.si in obenem posreduje izpolnjen vprašalnik iz točke 2.1 tega poglavja.

Ministrstvo pošlje predlog komisarju za socialno varnost v ZDA. Po prejetju odgovora Ministrstvo obvesti delodajalca oziroma samozaposleno osebo in Direkcijo Zavoda, le-ta pa Območno enoto Ljubljana, ki nadaljuje postopek skladno z odgovorom.

3. UREJANJE ZAVAROVALNE PODLAGE

V zvezi z urejanjem zavarovalne podlage se smiselno uporabljajo določbe točke 3. I. poglavja tega navodila.

III.

IZVAJANJE NAPOTITVE NA DELO V REPUBLIKO KOREJO

1. PRAVNA PODLAGA

Republika Slovenija je z Republiko Korejo sklenila:
Sporazum o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Republiko Korejo in Upravni dogovor za izvajanje Sporazuma o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Republiko Korejo (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/19; BKRSSV).

Začetek veljavnosti teh aktov je 1. 10. 2019.

2. POSTOPEK IN PRISTOJNOST

2.1 Določitev zakonodaje in postopek napotitve na delo v Republiko Korejo do 60 mesecev

2.1.1 Splošno

Navedeni sporazum ne ureja pravice do zdravstvenih storitev v drugi državi pogodbenici.

V primeru določitev zakonodaje delodajalec, samozaposlena oseba ali delavec izpolni poseben vprašalnik za določitev zakonodaje, ki je Priloga 5 tega navodila.

V primerih napotitve na delo zaposlene osebe v Republiko Korejo ali začasnega opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v Republiko Koreji do 60 koledarskih mesecev (5 let) in v primeru napotitve javnih uslužbencev delodajalec oziroma samozaposlena oseba izpolni vprašalnik za delodajalce, ki je Priloga 4 tega navodila.

Izpolnjen vprašalnik se predloži na ZZSZ, Območno enoto Ljubljana, Oddelek za mednarodno zdravstveno zavarovanje, Mala ulica 3, Ljubljana ali se ga pošlje na naslov: ZZSZ, Območna enota Ljubljana, Oddelek za mednarodno zdravstveno zavarovanje, Miklošičeva ulica 24, Ljubljana. Navedeni vprašalnik za delodajalce se dobi na območnih enotah ali na spletni strani Zavoda.

Na podlagi ustreznega izpolnjenega vprašalnika Območna enota Ljubljana, ki je edina pristojna za izdajo listin v primeru napotitev na delo in za določanje zakonodaje po tem sporazumu, izda obrazec *Potrdilo o zakonodaji, ki se uporablja (Potrdilo o kritju) SI/KR 1*. Ta obrazec potrjuje, da še nadalje za osebo velja slovenska zakonodaja s področja socialne varnosti.

2.1.2 Določitev zakonodaje glede na lokacijo dela

Osebi¹, ki kot zaposlena ali samozaposlena oseba dela le na ozemlju Republike Slovenije (pa ne gre za izjeme ali napotitev), se določi zakonodaja Republike Slovenije.

2.1.3 Določitev zakonodaje v primeru sočasnega opravljanja dela oziroma samozaposlitvene dejavnosti v obeh pogodbenicah

Osebi, ki običajno prebiva v Republiki Sloveniji in je:

- a) zaposlena na ozemlju Republike Slovenije in Republike Koreje,
- b) samozaposlena na ozemlju Republike Slovenije in Republike Koreje,
- c) samozaposlena na ozemlju Republike Slovenije in zaposlena na ozemlju Republike Koreje, ali
- d) zaposlena na ozemlju Republike Slovenije in samozaposlena na ozemlju Republike Koreje,

se določi zakonodaja Republike Slovenije.

2.1.4 Napotitev na delo in začasno opravljanje samozaposlitvene dejavnosti v Republiki Koreji

V primeru napotitve delavca ali začasnega opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v Republiki Koreji se za obdobje prvih 60 koledarskih mesecev (5 let) uporablja le zakonodaja Republike Slovenije, če slovenski delodajalec delavca napoti na delo, ki ga opravlja v njegovem imenu, na ozemlje Republike Koreje oz. samozaposlena oseba začasno prenese svojo dejavnost. To pomeni, da ZZS lahko določi veljavnost zakonodaje Republike Slovenije v takem primeru skupno največ za 60 koledarskih mesecev. Če je obdobje daljše, je potrebna soglasje resornih ministrstev Republike Slovenije in Republike Koreje.

Če prekinitev napotitve ali začasnega opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v Republiki Koreji traja do vključno 6 mesecev, se tudi ta čas všteva v skupno 60-mesečno obdobje. Če prekinitev traja več kot 6 mesecev, je po tem času možna ponovna napotitev oz. opravljanje dejavnosti do 5 let na delo v Republiko Korejo, če ne gre za nadaljevanje prejšnjih delovnih nalog.

2.1.5 Posebnosti pri napotitvah javnih uslužbencev

Če gre za napotitev na delo v Republiko Korejo osebe, zaposlene pri vladnih službah ali katerih koli drugih javnih službah v Republiki Sloveniji (pa ta ni diplomat), velja ureditev kot za napotene delavce, s tem da ni časovne omejitve takih napotitev.

2.1.6 Posebnosti pri postopkih določitve zakonodaje določenih kategorij oseb

¹ Npr. korejski državljan.

2.1.6.1 Posebnosti pri postopkih določitve zakonodaje za mornarje

Primeri, ko je potrebno določiti veljavnost zakonodaje Republike Slovenije.

Gre za častnika ali člana ladijske posadke, ki:

- običajno prebiva v Republiki Sloveniji in dela na ladji, ki pluje pod zastavo Republike Koreje, ali
- je državljan Republike Slovenije, običajno ne prebiva v Koreji (prebiva v tretji državi) in dela na ladji, ki pluje pod zastavo Republike Koreje, ali
- je državljan Koreje, ne prebiva v Koreji in dela na ladji, ki pluje pod slovensko zastavo.

2.1.6.2 Posebnosti pri postopkih določitve zakonodaje za posadko zrakoplova

Primeri, ko je potrebno določiti veljavnost zakonodaje Republike Slovenije.

Gre za zaposlenega častnika ali člana posadke zrakoplova in:

- ima delodajalec sedež v Republiki Sloveniji, ali
- ima družba iz Republike Koreje podružnico ali predstavništvo v Republiki Sloveniji in ta zaposluje delavca (pa ne gre za napotitev).

2.1.7 Veljavnost izdaje Potrdila o kritju SI/KR 1

Območna enota Ljubljana na podlagi ustrezno izpolnjenega vprašalnika izda *Potrdilo o kritju SI/KR 1*, in sicer v primerih:

- iz točke 2.1.2 ni omejitve pri obdobju veljavnosti potrdila,
- iz točke 2.1.5 največ za obdobje 5 let in
- iz točk 2.1.3 in 2.1.6 največ za obdobje 2 leti.

Po izteku teh obdobj je (na podlagi novega izpolnjenega vprašalnika) možna takojšnja izdaja novega potrdila.

2.2 Postopek napotitve na delo v Republiko Korejo za dobo nad 60 mesecev in drugi primeri izjem

V primeru napotitve na delo zaposlene osebe ali začasnega opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v Republiki Koreji za dobo nad 60 koledarskih mesecev ali v drugih primerih, če gre za posamezne osebe ali kategorije oseb, delodajalec, zaposlena oziroma samozaposlena oseba naslovi vlogo za dogovor o izjemi na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ), oziroma na e-naslov: gp.mddsz@gov.si in mu posreduje izpolnjen vprašalnik (Priloga 4).

MDDSZ pošlje predlog resornemu ministrstvu za zdravje in socialno varnost ali državnemu pokojninskemu zavodu Republike Koreje. Po prejetju odgovora MDDSZ o tem obvesti delodajalca, zaposleno oziroma samozaposleno osebo in Direkcijo Zavoda, le-ta pa Območno enoto Ljubljana, ki nadaljuje postopek skladno z odgovorom.

3 UREJANJE ZAVAROVALNE PODLAGE

V zvezi z urejanjem zavarovalne podlage se glede napotitev smiselno uporabljajo določbe točke 3. I. poglavja tega navodila.

IV.

IZVAJANJE NAPOTITVE NA DELO V KANADO, QUÉBEC IN ARGENTINSKO REPUBLIKO

1. PRAVNA PODLAGA

Republika Slovenija je s Kanado, Québecom oziroma Argentinsko republiko sklenila naslednje sporazume:

- Konvencijo o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Argentinsko republiko ter Administrativni dogovor za izvajanje Konvencije o socialni varnosti med Republiko Slovenijo in Argentinsko republiko (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08; BARSV);
- Sporazum o socialni varnosti med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kanade in Dogovor o izvajanju Sporazuma o socialni varnosti med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kanade (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 21/00; BCASSV);
- Sporazum o socialni varnosti med Vlado Republike Slovenije in Vlado Québeca in Dogovor o izvajanju Sporazuma o socialni varnosti med Vlado Republike Slovenije in Vlado Québeca (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 21/00; BCASSV).

Navedeni sporazumi vsebujejo določbe, ki zadevajo določitev zakonodaje ter določbe, ki zadevajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje (razen določb, ki se nanašajo na dajatve za preostalo delovno zmožnost).

Sporazuma in konvencija iz te točke ne urejajo pravice do zdravstvenih storitev v drugi državi pogodbenici.

2. PRISTOJNOST IN POSTOPEK

Predlagatelj v Sloveniji vloži zahtevek pri pristojni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Podrobnejše informacije v zvezi s pristojnimi organi in postopkom se lahko prejme na spletni strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

V.

ZAČETEK VELJAVNOSTI

To navodilo začne veljati 1. 10. 2019.

Z dnem uveljavitve tega navodila preneha veljati Navodilo za izvajanje napotitve na delo na podlagi bilateralnih sporazumov o socialni varnosti št. 0072-3/2019-DI/4 z dne 25. 1. 2019.

Priloga 1: Vprašalnik za delodajalce - splošni

Priloga 2: Vprašalnik za delodajalce v primeru napotitve na delo v ZDA

Priloga 3: Vprašalnik za delodajalce v primeru napotitve umetnikov ali članov gostujoče skupine v ZDA

Priloga 4: Vprašalnik za delodajalce v primeru napotitve na delo v Republiko Korejo

Priloga 5: Vprašalnik za določitev zakonodaje - Republika Koreja

Številka: 0072-26/2019-DI/1

Datum: 23. 9. 2019

Pripravili:

Eva Godina

Roman Kimovec

Vanja Kobentar

Podja – direktor Področja za urejanje zavarovanj
in mednarodno zdravstveno zavarovanje
Klemen Ganziti, univ. dipl. prav.